

Algemene beschouwing CDA-fractie op dinsdag 7 november 2017 bij gelegenheid van de behandeling van de meerjarenbegroting 2018-2021

Voorzitter, collega-raadsleden, collegeleden en verdere aanwezigen,

Het nieuwe landelijke coalitieakkoord opent met de opmerking dat “in Nederland individuele vrijheden en een hecht collectief hand in hand gaan en als het erop aan komt lossen we in Nederland problemen samen op”. Ik hoop oprecht dat deze uitspraak ook geldt voor onze gemeente.

Allereerst dank voor de beantwoording van vele schriftelijke vragen. Op sommige punten is de beantwoording nog onvoldoende en op onderdelen ontwijkend. Daarom belichten we in deze algemene beschouwing alsnog een aantal beleids- en uitvoeringszaken.

Kernenbeleid

Enkele maanden geleden werden we opgeschrikt door een dramatisch incident in een van onze wijken, waardoor iedereen die verantwoordelijkheid draagt met de neus op de feiten werd gedrukt. Mooie bespiegelingen over leefbaarheid in onze kernen doen er dan ineens niet meer toe, extra bijdragen voor kernenbeleid volstaan niet meer, de roep om concrete maatregelen voor veiligheid en extra aandacht voor o.a. jongeren wordt sterker om overlast, agressie en ontsporing tegen te gaan. Onder regie van het college worden hernieuwde aanzetten gedaan door inzet en inspanning van politie, boa's, straatcoaches en andere professionals. Dat waarderen wij.

Maar tevens is structurele en gecoördineerde aanpak gewenst en noodzakelijk. Wij vragen het college de raad regelmatig over het verloop van de beleidsmaatregelen te blijven informeren en de effecten te blijven rapporteren, zodat zo nodig kaders kunnen worden bijgesteld en middelen kunnen worden vrijgemaakt. De problemen kunnen zich snel verplaatsen: daarom kan de focus niet alleen op één wijk worden gericht, maar dient er algemeen beleid te komen voor al onze kernen. En dat geldt bij voorrang voor de ontwikkeling van passend jeugdbeleid.

Als we het over kernenbeleid hebben, dan hebben we het ook over voorzieningen en activiteiten in de kernen. Daarin is basisonderwijs bijna een levensbehoefte: ondanks inspanning van velen is behoud daarvan in de kern Schin op Geul mislukt: landelijke regelgeving en tegenwerking van onderwijskoepel Innovo waren daar debet aan. Wat gaat het college doen om er voor te zorgen dat het basisonderwijs in andere kernen zoals Vilt en Houthem behouden blijft, mede gelet op de versoepeling van regelgeving door het nieuwe kabinet?

Bewonersparticipatie, inspraak en wederzijds vertrouwe/wantrouwen tussen overheid en inwoners

Mevr. Fulmer en ondergetekende hebben in commissie- en raadsdiscussies meermalen aangedrongen op duidelijkheid over informatie, inspraak en inbreng van inwoners in de voorfase bij plannen die gemeenschappen raken. Door de invoering van de coördinatieregeling en allesomvattende omgevingsvergunningen dreigt dit uitgangspunt verloren te gaan. Kan het college inmiddels duidelijkheid geven hoe daarmee zal worden omgegaan?

En hoe wordt omgegaan met plannen als de dependances van Croix de Bourgogne, onderdelen van plannen van Topparken, uitbreiding camping in Engwegen? Vertrouwen in de overheid heeft vooral te maken hoe open je met je inwoners omgaat: dus draait het niet alleen om formele procedures!

Ook in dit verband zijn we geschrokken van de wijze waarop dit college omgaat met vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Prachtig om een keer per jaar vrijwilligers in het zonnetje te zetten, maar

tegelijk vrijwilligers dwars zitten uit den boze: we denken hier aan de benadering van vrijwilligersorganisaties recent in Geulhem, het onnodig veroorzaken van irritaties bij sportverenigingen in centrum Valkenburg door ongewenste parkeermaatregelen, het niet nakomen van afspraken over herstel van de speelgelegenheid bij het jeugdgebouw aan de Burg. Henssingel, het niet of nauwelijks betrekken van verenigingen bij de toekomst van de Polfermolen en de toekomst van haar maatschappelijke voorzieningen. Hoezo herstel van vertrouwen. College, de liefde kan niet van een kant komen!

Hotelplannen

De Valkenburgse hoteliers en hun organisaties maken zich grote zorgen over het hotelbeleid dat door dit college en deze coalitie wordt gevoerd of juist niet wordt gevoerd. De roep om nieuw beleid in deze komt met name van de VVD-fractie en onze fractie.

Er staan nogal wat hotelplannen op stapel: Croix de Bourgogne, Pradoegebouw, Leeuwterrein, Ignatiuscollege en daarnaast kleinere bestaande bebouwingen en initiatieven in de kernen. Natuurlijk speelt hier zelfregulering van de markt een voorname rol, maar waar blijft gericht onderzoek op dit terrein? College, wat wordt in dit verband ondernomen en wanneer kunnen we eerste resultaten verwachten? Met alleen maar verwijzen naar provinciale onderzoeken schieten we lokaal niet veel op.

En wat de concrete plannen betreft: de stilte rond het Pradoegebouw roept twijfels op recent nog gesproken werd op spoedige aankoop. Dan de plannen rond de dependances van Croix de Bourgogne. Onze fractie blijft grote vraagtekens plaatsen waar het gaat om het gebruik van surrogaatmergelplaten i.p.v. mergel in relatie tot het karakter van het Theodoor Dorrenplein-mergelplein, de afwijkende dakbedekking in relatie tot de omgeving en het onzalige idee om hotelkamers op de begane grond te situeren.

Onze fractie is van mening dat vergaande afwijking van de adviezen van de stadsbouwmeester terugkoppeling naar de raad noodzaakt! Daarbij beroepen we ons op de door de raad vastgestelde kaders in de welstandnota. Wij hebben de indruk dat deze nu met voeten worden getreden! Ja, het college is in deze besluitvorming het bevoegd orgaan, maar zonder daaraan iets af te doen is raadsinbreng en -afweging mogelijk, zo niet om voormelde reden vanzelfsprekend. Vandaar onze oproep om de zienswijzen voor te leggen aan of minstens te overleggen met de raad.

Toeristische heffingen

Wij zijn het eens met het uitgangspunt om een redelijk profijtbeginsel toe te passen, opdat niet de hele gemeenschap volledig moet opdraaien voor lasten die slechts bepaalde sectoren ten goede komen. Maar dan moet dit wel met de grootst mogelijke zorgvuldigheid worden toegepast en daarvan zal het college ons moeten overtuigen. Het totale plaatje moet duidelijk worden: een structureel beleid in deze is dringend gewenst.

Opnieuw vragen we naar een toeristische begroting om inkomsten en uitgaven in deze sector helder te krijgen en maatregelen te kunnen verantwoorden en motiveren. Nu is het onmogelijk inwoners duidelijk te maken wie voor wat moet opkomen.

Wanneer mogen wij een inzichtelijke toeristenbegroting verwachten?

Parkeerbeleid

Zeer recent ging de discussie met inwoners en ondernemers tijdens de informatieavond over Kerststad Valkenburg voor een belangrijk deel over het parkeerbeleid, niet alleen in de kerstperiode maar in de ruimste zin van het woord. En juist bij deze discussie was de vakwethouder niet meer aanwezig. Wij hebben ons erover verbaasd dat ambtenaren politieke en beleidsinhoudelijk vragen beantwoorden bij afwezigheid van een bestuurder. College, waarom laat U dit op deze wijze gebeuren?

Tevens bleek tijdens genoemde infoavond maar weer eens hoe dringend het is om op korte termijn het totale parkeerbeleid aan evaluatie te onderwerpen. Onze fractie heeft hier met herhaling op aangedrongen; verder uitstel onverantwoord! De gemeenschap heeft hier grote behoefte aan! Wanneer gaan we het parkeerbeleid nu echt evalueren om om tot verbetering te kunnen komen?

Dan is er nog het punt van digitalisering van bewonersparkeren en gepaste dienstverlening aan mensen die daar moeite mee blijven hebben. Het college gaat daar erg gemakkelijk mee om, zo van 'de gewenningsperiode is voorbij, iedereen moet het nu wel onder de pet hebben'. De realiteit is anders, hardnekkiger en voor betrokkenen uiterst vervelend. Het college stelt weinig klantvriendelijk en gemakshalve: met hulp van omgeving en P1 moet het maar lukken''. Wij hebben niets tegen digitalisering, maar passend zijn de oplossingen per 1 januari a.s. voor bedoelde groep nog niet.

Ook nog een vraag over de parkeeropbrengsten. In de beantwoording op onze vraag 14 van de schriftelijke vragen kijken wij een gespecificeerd overzicht aan lasten parkeren tot een totaal van € 1.338.668,-. Is het juist dat per saldo de parkeeropbrengsten voor 2018 geraamd worden op € 3.162.143,- - € 1.338.668,-, dus op € 1.823.775,- ?

Evenementenbeleid

We hebben meermalen gevraagd om het budget evenementen te specificeren en krijgen alleen maar totaalbedragen. Wij willen van het college graag een uitsplitsing van welke bedragen aan welke evenementen zijn besteed en voor de komende jaren naar verwachting worden uitgetrokken om te kunnen beoordelen of de kaders van het evenementenbeleid correct worden uitgevoerd. Hoe zit het bedrag van bijna €140.000,- voor algemene en kerngerichte evenementen in elkaar en waar zien we b.v. de zeepkistenrace terug, het wk veldrijden en de kosten van de ambtelijke inzet bij evenementen? Graag een compleet overzicht van alle evenementen op korte termijn!

Overigens zijn we nog steeds van mening dat beoordeling van evenementensubsidies objectiever, onafhankelijker en transparanter zou dienen plaats te vinden. De voormalige evenementencommissie deed naar onze mening goed werk en moest -tegen ons advies in- verdwijnen. We stellen dan ook voor om het evenementenbeleid en alle in dit kader verstrekte en voorgenomen subsidies over 2017 en komende jaren op korte termijn te evalueren om een gedegen voorstel te kunnen doen bij de overdracht naar de nieuwe raad. College, wanneer kunnen we dat agenderen?

Retailbeleid

In de beantwoording van gestelde vragen maakt het college zich wel wat al te gemakkelijk ervan af door te wijzen op een toename van overnachtingen en dagbezoekers. Graag wat meer concrete cijfers op dit gebied. Daarnaast betekent een toename in gestelde zin nog niet dat winkelstad Valkenburg in de lift zit.

De geluiden in de sector zijn nog steeds zorgelijk en het geregeld verdwijnen van retail-/mkb-bdrijven en winkels vraagt om deugdelijk en degelijk onderzoek naar maatregelen en activiteiten die het winkelklimaat kunnen verbeteren. Wat gaan we er gezamenlijk met de sector de komende periode aan doen? Op welke initiatieven van de zijde van het college kunnen wij in deze rekenen?

Huisvestingsbeleid

We hebben inmiddels een structuurvisie wonen Zuid-Limburg en een regionale woonvisie. De vastgestelde visies zijn nogal beperkend. M.n. op het terrein van sociale woningbouw en woningen voor middeninkomens is er een grote behoefte, maar kunnen we daar lokaal en regionaal nog wel iets aan doen samen met private en publieke partijen nu we volkomen aan banden zijn gelegd door stringente regelgeving? M.a.w., college, welk ruimte is er lokaal nog om iets te doen ontwikkeling van ontbrekende huisvestingsbehoeften?

Sociaal domein

Samen met PGP hebben wij ernstig bezwaar gemaakt tegen het inzetten van geormerkte gelden binnen het sociaal domein voor het rond krijgen van de meerjarenbegroting: onverstandig en structureel gezien veel te riskant.

Als we lasten voor vernieuwend jeugdbeleid en veiligheid en leefbaarheid structureel uit het innovatiebudget van het sociaal domein moeten halen, dan lopen we ons vast en blijft er weinig ruimte voor andere nieuwe initiatieven. Dus zeggen we als CDA-fractie samen met de PGP: blijf af van de reserve sociaal domein en laten we zoeken naar een andere dekking voor 'n sluitende begroting.

De PGP heeft bij monde van de heer Aussems een pleidooi gehouden om met de Kredietbank in gesprek te gaan over de exorbitante rentes voor leningen aan mensen in de schuldhulpverlening, waardoor de schuldenproblematiek alleen maar vergroot wordt. Wij steunen PGP in deze aanklacht van harte en roepen het college op in samenspraak met de partners in de regio hier iets aan te doen.

Een ander probleem voor kwetsbare doelgroepen en zelfs voor de middeninkomens is de stapeling van eigen bijdragen. Deels is dit landelijk beleid, maar ook de gemeente kan hier iets aan doen. Het regeerakkoord geeft aan dat ingaande 2019 in de WMO een abonnement wordt ingevoerd met een maximale eigen bijdrage van € 17,50 per 4 weken. Maar ook al in 2018 worden de gevolgen daarvan voor de gemeenten al opgevangen met extra middelen van het rijk (145 miljoen in 2018 voor dit verhaal en voor het totale sociaal domein 400 miljoen vanaf 2019). Gemeenten hebben de mogelijkheid om bij het CAK aan te geven de huidige minimale bijdrage in 2018 ook als maximale bijdrage per 4 weken te gaan hanteren. We roepen de wethouder sociaal domein op om te onderzoeken of ook onze gemeente in deze al vanaf 2018 haar sociaal gezicht kan laten zien!

Polfermolen

In de aanbiedingsbrief bij de meerjarenbegroting stelt het college dat met name de besluitvorming over de Polfermolen bijdraagt aan een duurzaam begrotingsevenwicht, waardoor op middellange termijn zelfs ruimte voor nieuwe investeringen ontstaat. Maar, voorzitter, het Polfermolendossier blijft de gemeenschap beroeren. Recent werden de opmerkingen en voorstellen van de zijde van de OR openbaar.

De verantwoordelijk wethouder heeft de discussie over de toekomst van de Polfermolen vanaf medio 2015 vertroebeld door onnodig te roepen dat de Polfermolen gesloopt moet worden. Nadien is dit gerelativeerd, maar de animo van partijen en investeerders wordt er zeer negatief door beïnvloed. Ook de opvatting om het normale en achterstallige onderhoud te minimaliseren werkt daarbij door en is zeer onverstandig. We roepen het college dan ook op deze negatieve opstelling te verlaten en voor een gezonde toekomst van de Polfermolen en vooral van de maatschappelijke functies positiever op te treden, passende maatregelen te nemen en open overleg et alle betrokkenen te voeren!

En hoe zit het nou precies met het verschil van maar liefst € 225.000,- aan exploitatielasten voor de sporthal in de toekomst. Steeds werd uitgegaan van € 375.000,- en nu wordt dat ineens 6 ton. Tenslotte nog een opmerking over de Provinciale subsidieregeling structuurversterkende investeringen in gemeenschapsaccommodaties. Het Polfermolencentrum voldoet in de huidige en voorgenomen opzet volledig aan de voorwaarden genoemd in deze subsidieregeling. Dat het college deze wil aanwenden voor gemeenschapshuizen in de andere kernen is prima, maar sluit daarbij hét gemeenschapscentrum voor de kern Valkenburg niet uit. Laat een dergelijke kans niet liggen!

Sport- en accommodatiebeleid

Behoudens een paragraaf in het programma volksgezondheid en milieu over jongeren en ouderen op gezond gewicht treffen we geen enkele beleidsvoornemen aan mb.t. sportaccommodatiebeleid. In programma 1.5 Sport, cultuur en recreatie ligt het accent vooral op evenementen en economie en zien we sport en bewegen niet terug. Blijkbaar hebben we geen bestuurder voor sport en bewegen meer.

Bij het vaststellen van het accommodatiebeleid in 2015 werd uitgegaan van investeringen in toekomstbestemmige accommodaties. En wat zien we: ondanks een opwaardering bij twee voetbalaccommodaties met twee fraaie kunstgrasvelden is er nog veel werk aan de winkel. Het sport- en recreatiecentrum Polferolen wordt afgebouwd of in ieder geval geminimaliseerd als het aan college en coalitie ligt. Buitensportaccommodaties worden binnen de beperkte financiële armslag door de verenigingen opgewaarderd, maar hebben overheidsimpulsen nodig om de toekomst aan te kunnen. We zien meer en meer activiteiten en zelfs verenigingen verschuiven naar buurgemeenten met vooral als gevolg: aantasting van de leefbaarheid van onze eigen kernen.

Concentratie van accommodaties is daarbij niet verkeerd maar dan moeten ze wel kunnen wedijveren met de omgeving en de aantrekkingskracht kunnen behouden voor de eigen inwoners: en dat is onvoldoende het geval. Wat zijn nu de concrete beleidsvoornemens voor de begrotingsperiode?

Juridisering

Onze fractie heeft steeds meer de indruk dat het college te makkelijk juridisch procedures aangaat met alle kosten van dien én vaak tot ergernis van inwoners. Het meest recente voorbeeld is het inzetten van rechtsmiddelen voor het vrijmaken van gebouwen rond Kasteel Oost. Juridische procedures die niets hebben uitgehaald en wel weer bijna € 40.000,- hebben gekost: over de balk gegooid geld dus. Goed fatsoenlijk overleg of mediaton hadden goedkoper meer kunnen opleveren. Vandaar een dringende oproep aan het college en de ambtelijke organisatie om in de toekomst middelen als overleg en mediaton voorrang te geven boven het te snel grijpen naar juridisch middelen. Methodes die clientvriendelijker, goedkoper en beslist effectiever zijn!

Besluitvorming onderhoud wegen en groen

Aanbesteding ontzorgingscontracten beheer en onderhoud wegen, groen en reiniging lopen, terwijl de raad nog steeds geen voorstel heeft ontvangen voor de kaderstellingen in deze (vaststelling niveau's van onderhoud, gebieden ect.). Er hebben zinvolle sessies plaatsgevonden, er is gediscussieerd in de SOB-commissie, er zijn bij de kaderbriefbehandeling budgetten vrijgemaakt in dit kader, maar een raadsbehandeling voor wat betreft de kaderstellingen heeft nog steeds niet plaatsgevonden. Zijn de aanbestedingen uitgeschreven onder voorbehoud van goedkeuring gemeenteraad en wanneer worden de voorstellen voorgelegd aan de raad?

In het kader van wegenonderhoud nog een aanvullende vraag: hoe kan het dat in het kader van de reconstructie provinciale weg Houthem bodemonderzoek is verricht en monsters zijn genomen en nadien alsnog grondverontreiniging is geconstateerd met een behoorlijk financiële consequentie? Was het onderzoek niet adequaat en kan de onderzoeker daarop worden aangesproken of is de herkomst van de vervuilde grond onverklaarbaar? Gaag nadere uitleg!

Budgetverlening grondaankoop gemeente deel WIJ-land

Onze fractie heeft nergens kunnen terugvinden dat de raad een budget van € 90.000,- verstrekt heeft voor de aankoop van deze strook grond. Op welke wijze heeft dit plaatsgevonden of moet dit nog gebeuren? Aanvullend de vraag of er nog een kredietaanvraag bij de raad volgt voor de aanleg van de voorgenomen parkeerplaatsen en zo ja, wanneer?

Tenslotte in deze eerste termijn

De richtlijnen voor de meerjarenbegroting 2018-2021 werden uitvoerig besproken bij behandeling van de kaderbrief. De door onze fractie gemaakte kanttekeningen en voorbehouden bij de definitieve kaderstelling toen zijn nog steeds van kracht. Dat betreffen in ieder geval de bezuinigingen op de Polfermolen, de vaststelling van de kaders voor wegen, groen en reiniging en de besteding van door de raad geormerkte middelen in het sociaal domein ter dekking van het begrotingstekort. Vooralsnog blijven deze voorbehouden van wat onze fractie betreft van kracht, tenzij tijdens deze begrotingsbehandeling voor deze onderwerpen wijzigingen van voorgenomen beleid en/of uitvoering worden afgesproken.

Tot zover in eerste termijn namens de CDA-fractie,

Math. Knubben, fractievoorzitter